

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomae Młodzianowski Poloni, Societatis Jesu,
Praelectionum Theologicarvm Tomus**

**Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682**

Difficultas III. An satisfactio Theandrica sit pro mortali condigna, hoc est
infinita?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82973)

RESPONDETUR. Si quis ad maiora etiam miracula vim meritoria condigne tribuat creatoris, poterit etiam & ad hoc miraculum tribuere: sed id non invaluit in sensum Doctorum.

DIFFICULTAS III.

An Satisfactio Theandrica sit pro mortali condigna, hoc est, infinita?

MAIOR hæc ex tractatis hactenus colligitur: Satisfactio infinita pro mortali, est satisfactio condigna. Subsumetur in præsentis & probabitur Minor: Sed satisfactio Theandrica est satisfactio infinita. De qua minori ut constet.

PRÆMITTO 1. *Rigore loquendo, aliud est meritum, & aliud satisfactio.* Satisfactio, importat recompensationem læsæ excellentiæ, meritum dicit laudabilitatem actionis per ordinem ad præmium; in præsentis tamen, hæc non distinguuntur, quia quidquid de uno dixeris, de alio dicendum venit.

PRÆMITTO 2. *Diversas esse hæc in re sententias.* Prima negat merita Christi esse infiniti valoris; quod consequenter docere debent ii, qui meritis Christi efficaciam, ex præcisa acceptatione divina tribuunt, fundanturq; in autoritate Scoti. 2da Sententia est Lugonis, qui disp. 6. Sect. 1. dicit: Merita Christi habere valorem infinitum, quia merentur quodcumq; præmium; ut equus dicitur valere tantum, quantum in solutione pro illo exigere potest. Sed non dicit esse meritum infinitum; quia potest dari actio, quæ magis moveat, & per consequens majus meritum, quatenus magis merebitur, licet non plus. 3ta Sententia est quæ adstruit infinitatem simpliciter in meritis Christi, & valore eorundem; estq; sententia Suarii hæc disp. 4. Sect. 4. Amici disp. 6. Sect. 2. & aliorum.

PRÆMITTO 3. *Videri paulo molestius, ut concedatur cum Scoti, ex sola acceptatione infinitari merita Christi;* de quo in materia de merito; forte tamen hæc fuit mens Scoti; dicebat ille, has individuas etiam actiones, de se, rationem meriti, & infinitudinis non habere, eò, quod ex libero decreto Dei, cum hoc principio has actiones eliciente, decreta sit unio personæ divinæ, sine qua persona, poterant illæ actiones, saltem aliquæ, malæ esse, quia malâ intentione factæ, vel non esse infinitæ; totum ergo id pendebat ex acceptatione divina, non quidem liberè illas infinitante, suppositâ unionem hypostaticam; sed quod libertate divinâ, acceptata sit illa natura ad unionem hypostaticam.

DICENDUM est 1. *Si nomine meriti infiniti simpliciter, velis accipere meritum, quod secundum omnes rationes, quas includit, sit infinitum; in isto sensu merita Christi non sunt infinita simpliciter.*

PROBATUR 1. Quia in meritis Christi est ratio actus creati, hæc ratio non est infinita, quia

eadem in individuo poterat elici, casu, quo non fuisset terminata illa natura hypostasi divinâ, & tamen illa actio, tunc non fuisset infinita: Ergo non secundum omnia, quæ includit actio meritoria, est illic infinitudo.

PROBATUR 2. Quia duratio temporanea non est infinita, & tamen etiam hæc habetur in meritis Christi: Ergo illa non secundum omnes rationes quas habent, sunt infinita.

PROBATUR 3. Tota infinitudo actionum Christi, est nonnisi à VERBO; consideremus ipsum illud dignificatum, quod ipsum dignificatum; ita præcisum, vel est finitum, vel infinitum? Si finitum, habetur intentum: Si infinitum: ostende, unde, & per quid infinitetur?

DICENDUM 2. *Si nomine meriti infiniti simpliciter, accipias meritum, secundum quod est meritum hujus personæ, in isto sensu merita Christi sunt infinita simpliciter.* Idem sic proponitur *Merita Christi, formaliter, & complete accepta, secundum quod dicuntur esse hujus suppositi, sunt infinita simpliciter.*

PROBATUR 1. autoritate Clementis IV. in Extravaganti *Vnigenitus*. Thesaurus meritorum, qui diminui nunquam potest, debet esse thesaurus infinitus, ex vi principii illius, quod infinitum sit id, cujus secundum quantitatem accipientibus, semper accipere est, & nunquam idem; sed talem thesaurum esse meritorum Christi docet ibidem Papa, expresseque dicit, illum diminui non posse, propter infinita Christi merita: Ergo.

PROBATUR 2. Meritum æquale, imò superabundans, offensæ infinitæ simpliciter, debet esse infinitum simpliciter: nam finitum non potest esse æquale infinito; jam autem meritum Christi, est æquale offensæ infinitæ, est enim copiosa apud eum redemptio.

PROBATUR 3. Si merita Christi, accepta secundum ultimum sui complementum, non essent infinita simpliciter, ultimum illorum complementum, & esset infinitum simpliciter, est enim ipsa Persona VERBI infinita simpliciter; & non esset: quia ipsa merita secundum illud complementum accepta, non essent infinita, ut tu dicis. Et sicut, si paries albus, secundum ultimum sui complementum in ratione albi, non esset segregativus visus, nec ipsa albedo, esset segregativa visus: ita si merita secundum ultimum sui complementum, non sunt infinita simpliciter, nec ipsum complementum erit infinitum simpliciter. Tota præsentis tituli difficultas est, in explicandis his duobus. Imprimis, quæ ista infinitudo meritorum Christi, non sit merè moralis, & ex imputatione? deinde, quomodo hæc dignitas deriveretur in ipsamet merita? Hoc ut habeatur,

Sit

* g

Pun-

Punctum Difficultatis I.

Quomodo per alios derivatur in merita Christi dignitas infinita?

EXPLICARI potest 1. ex Suar. disp. 4. Sect. 4. **E**ut videre est, in responsione ad argumentum 2dum, quod id fiat duplici titulo. Imprimis ex parte personæ operantis, quæ quodam modo per se ipsam informat moraliter suam operationem: deinde ex parte unionis illorum actuum ad personam; quod ipsum sic declarat. Unio hypostatica, est quædam infinita dignitas humanitatis assumptæ, quia persona simpliciter infinita, est illi humanitati conjuncta realiter, & per dictam unionem mirabili modo illam afficit, & sustentat: porro actus, & passionis illius humanitatis, in tali persona, habent similem quandam conjunctionem, quasi hypostaticam, cum eadem persona, quamvis mediante naturâ; ratione ergo hujus conjunctionis, habebunt infinitam quandam dignitatem. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT 1. Quia non respondet ad punctum difficultatis: quæro, unde habent infinitatem merita Christi? respondes, ab unione ad Personam Christi; quæro, hæc unio cum non sit physica, nec ponat ullum realem modum in ipso actu, respectu VERBI, qui ergo fieri potest, ut derivet infinitatem in opera Christi? respondes, quia participant moralem valorem & æstimationem? de quo ipso quæro, quomodo illum participant? Idem propositum sic aliter urgetur: quæro, quare merita Christi habent infinitum valorem? respondes, quia uniuntur quodammodo VERBO; quæro ulterius, quare uniuntur quodammodo VERBO, unione infinitatem fundante? respondebis, (ut videre est in discursu Suarii) quia principiantur ab humanitate unita VERBO. Hoc autem, puncto difficultatis non satisfacit. Tum quia multa sunt, quæ profecta ab humanitate unita VERBO non habuerunt infinitatem, ut resuscitatio Lazari, conversio aquæ in vinum, & cætera, similia. Tum quia multa proficiuntur ab humanitate unita VERBO, quæ non perunt uniri VERBO; Ergo pro ratione, cur uniuntur VERBO, non potest ultimò dari, quia proficiuntur ab humanitate unita VERBO; nec sufficit recurrere; quod recipiantur in natura unita VERBO; nam etiam albedo in Christo recipitur, nec tamen habet infinitatem. Tum quia, si recurras ad hoc, quod persona operans, per se ipsam, informet moraliter suam operationem: quæro ulterius; qui fiat, ut persona operans, informet suam operationem, informatione fundante infinitatem? & certè dicere, quod ideo sint infinita illa opera, quia informantur moraliter à personâ, quia uniuntur saltem mediâtè, nihil est aliud dicere, quàm quod natura terminetur à personâ infinita, in qua natura, illæ actiones recipiuntur; de quo ipso quæro: cur, si

natura sit terminata à personâ infinita, moralis valor infinitus, ex illa forma, & ex illa unione, derivetur?

NON SATISFACIT 2. Quia recurrit hæc explicatio ad mediatam unionem personæ, cum illis operibus, quæ unio non potest esse physica, aliàs transacta illâ actione, dimitteret VERBUM, quod semel assumpsit. Si autem illa unio est moralis mediata: explicandum veniret; in quo illa stet, quomodo per illam derivetur infinitudo, cur item illa merita sint infinita, & non tantum est infinitum id, cui conjunguntur? Explicat item difficultatem, per difficultatem; qui enim nescit, vel negat infinitatem meritum Christi, nescit, & negat infinitatem unionis; deinde hæc unio, cum sit physica necens physicè infinitum, hoc ipso adest infinitatem; sed quis similis nexus inter meritum & personam?

NON SATISFACIT 3. Quia hæc dignificatio deberet esse ex sensu Suarii moralis. Simo-ralis quæro, vel habent plus illa merita in suo genere, quàm habeant in ordine humano merita dignificata regalitate, vel non habent? si habent plus: ostende, quomodo id derivetur ab illa infinita personâ? si non habent: Ergo sicut actiones dignificatæ regalitate, in re non plus habent præ actionibus plebeji, sed merè habent nonnisi acceptationem humanam; ita & merita Christi, in re erunt finita, & ex mera nonnisi acceptatione, plus habebunt.

Pater Moravuski hic quæst. 2. artic. 4. dicit: Actiones Christi Theandricas, non esse simpliciter infinitas, secundum quod actiones sunt; quia sic sumptæ personam Verbi non dicunt, nisi extrinsecè; licet merita Christi, & actiones Theandricæ, in quantum habent rationem meriti, sint simpliciter infinitæ: eò quod meritum dicat tanquàm partem intrinsecam, ipsammet personam merentem, infinitè dignam. *Hæc ejus doctrina*

NON SATISFACIT. Tum quia sufficit, quod actiones ipsas Theandricas, dignificet persona, per modum principii, complementis principium elicativum actionum Theandricarum. Ergo & sufficiet dicere, quod etiam merita non constituentur personam tanquam parte, sed tanquam principio dignificante. Tum quia actiones Christi Theandricæ non distinguuntur realiter ab actionibus Christi meritoriis: Ergo & eadem debent habere sui constitutiva intrinseca: hoc ipso enim non essent idem realiter: Ergo cum ipsæ actiones Theandricæ, non constituentur tanquam parte, personam divinam, nec constituentur merita. Antecedens autem ex eo probatur; quia nullum est inter hæc distinctionis fundamentum, præcipuè dum conjungitur actio Theandrica merito. Et hoc etiam habet communis apprehensio, quæ censet merita Christi, esse actiones Theandricas. Tum quia Monachus theli-

tholicarum in eo fuit hæresis, quia putabant desiderari in Christo aliquod principium volitionum humanarum, eò quòd desideretur persona humana, sine qua, non potest esse volitio humana, negavitq; id antiquitas Catholica, eò quòd putaret, posse esse volitionem humanam & creatam, sine persona humana & creata. Quod si ponatur, merita creata, componi, tanquam parte constitutivâ, personâ merentis, jam in Christo non dabuntur ulla merita creata, adeoq; & nulla; quia merita increata impossibilia sunt. Adde: revera videtur immeritò & contra recto docentem antiquitatem poni, quòd actiones Christi Theandricæ, non habeant, secundum quod actiones sunt, infinitatem simpliciter, supposito, quòd infinitatem simpliciter habeant, secundum quod merita sunt. Nec obest, quòd actio Theandrica, dicat personam Verbi tanquam quid extrinsecum; nam hæc infinitudo actionum Christi, cum non sit entitativa & absoluta, sed respectiva, bene poterit haberi ab aliquo extrinseco. Adde præterea, si fiat parallela, unde ex definitione partis inferetur, actionem Theandricam, non componi personâ, tanquam parte: inde inferetur, etiam meritum Theandricum non componi personâ tanquam parte.

EXPLICARI potest 2. ex Vasquez. Docet ille, infinitatem meritum Christi, desumi ex infinita sanctitate naturæ humanæ unitæ VERBO: docet enim ipsam divinitatem in Christo, esse quasi formam sanctificantem, & veluti unguentum, quo ungitur; tamen si id efficiat, non per effectum formalem intrinsecum, sed per extrinsecam denominationem,tribuendo naturæ humanæ effectum quandam moralem sanctificationis. *Hæc Explicatio*

NON SATISFACIT 1. Quia non resolvit difficultatis punctum: quæro, cur merita Christi habent infinitum valorem? Respondet, quia dignificantur infinitâ sanctitate divinitatis: quæro ulterius, qui dignificari possint infinitâ sanctitate divinitatis? respondet, per extrinsecam denominationem: quæro ulterius, qui dignificari possint per extrinsecam denominationem? respondet tribuendo effectum moralem sanctificationis: de quo ipso quæritur, qui illum tribuere possit?

NON SATISFACIT 2. Infinitus ille valor, non potest esse denominatio extrinseca secundæ intentionis; nam esse infinitum valorem meritum Christi, non pendet à nostris conceptibus, sed in objecto est: Ergo illa denominatio extrinseca est primæ intentionis. Sed quæro, quomodo deveniri possit ad illam denominationem extrinsecam? Et certè denominatio extrinseca dextri, nihil aliud est, nisi manus v.g. fortis, & paries: Ergo etiam denominatio extrinseca infinitatis meritum Christi, erit ipsum meritum, & sanctitas divina infinita: de

quo quærere restat, qui illa sanctitas derivet, ut verè illa merita sint infiniti valoris?

NON SATISFACIT 3. quia infinitas illa operum, quæ est per denominationem extrinsecam, quæ est per effectum quandam moralem sanctificationis, vel est ita moralis, ut sit sola imputatio infinitudinis; & præter dicta, quærere restat, quod est fundamentum illius veræ imputationis? Si autem non est sola imputatio: explicandum erit, quid sit illud, & quonam modo fiat ille effectus moralis sanctificationis?

EXPLICAT 3. Lugo. Multisq; aliis præjactis, hoc habet: quòd scilicet opera Christi, quamvis sint ex aliis capitibus finita; & quamvis non à VERBO proveniat, quòd sint digna præmio, à VERBO tamen provenit, quòd respectu illius personæ, nullum sit magnum præmium, nisi infinitum: infinitat ergo Persona VERBI illa opera, non nisi objectivè, quatenus ex infinitate Personæ sit, ut quodcunque præmium respectu illius operis sit parvum, nisi sit infinitum. Illustrat hoc inter alia, tali instantiâ. Finge duos Deos, quorum unus vellet alteri dare munus, tanto donatore & donatario dignum, quidquid creatum sibi ad invicem darent, illud tanti æstimaretur, ac si rex unus alteri pomum daret, vel nucem; cum ergo Christus sit verè Deus, præmium quodcunque creatum & finitum, respectu illius, non est proportionatum. *Hæc Explicatio*

NON SATISFACIT 1. Quæro, cur sint opera Christi valoris infiniti? respondebis, quia attendit Persona infinita, nullum respectu illius Personæ, condignum est præmium, nisi infinitum: quæro ulterius, qui communicetur illi ipsi operi æstimabilitas tanta? *Hoc ipsum sic urgetur*: quæro cur opera Christi habeant infinitatem valoris? respondes, quia dignificantur à persona infinita; quæro quid sit hoc, dignificari illa à persona infinita? respondes, digna reddi præmio infinito; de hoc ipso quæro, quomodo id in illas actiones derivetur, ut assurgant ad hanc dignitatem? respondes, quia illa dignificatio objectivè persona infinita: de hoc ipso quæro, qui fiat ista dignificatio objectiva, & quid ponat in ipsis meritis?

NON SATISFACIT 2. Quia docet Iugo valorem operum Christi esse infinitum, & tamen non est explicabile in principiis illius, quomodo hic valor derivetur in merita? & certè nō ideo; quia taxantur esse digna præmio infinito, habent illa merita valorem infinitum: sed potius quia habent valorem infinitum, taxantur digna præmio infinito; de quo ipso valore quæritur, undenam sit, & quomodo derivetur?

NON SATISFACIT 3. Quia valor ille, vel est physicus, vel moralis, ut dicebatur in simili. Si physicus, qui acquiritur: si moralis, vel sola imputatio, vel plus aliquid: si plus aliquid, quid illud? si non plus, ergo non habent valorem & taxam infinitam, sed solum putantur habere.

Punctum Difficultatis 2.

Mens de eodem Recentiorum.

EXPLICAT 4. Doctor Theologus, P. Laurentius Pikarski. Dignitas qualibet absolute loquendo, nihil aliud est, quam per se stantia quædam, seu ipsummet esse alicujus, non propter aliud. Patet hoc in prælaturis, præfidentibus, & similibus, quas plerumque dignitates vocamus; & simul quodvis dominium, dignitatem quandam existimamus, & dominos ipsos dignos; servitutem autem indignitatem quandam, & servos indignos reputamus; idque ideo, quia servus est propter Dominum, adeoque per se stantiam non habens, & non dominus propter servum: qui ratione domini & dignitatis per se stantiam habet. Patet idem in scientiis, quæ sunt propter seipsas, ideoque illas propter se dignas dicimus, indignas autem, quæ propter aliud quidpiam inventæ sunt, ut sunt vel practicæ scientiæ, vel artes mechanicæ. Hinc & ipsa axiomata seu propositiones, quæ tanquam prima principia in scientiis habentur, & sine quibus scientiæ stare non possunt, dignitates appellamus; idque ideo, quia per se, non per aliquid aliud, cognoscuntur, & sciuntur. Ex hac proportionem, S. Thomas hic q. 2. a. 2. ad 2dum in tantum personalitatem vult esse rationem dignitatis, in quantum personalitas, est quædam per se stantia; *dicendum*, inquit, *quod personalitas in tantum pertinet ad dignitatem alicujus rei, & perfectionem, in quantum ad dignitatem alicujus rei, & perfectionem ejus pertinet, quod per se existat, quod nomine personæ intelligitur.* Imò hoc ita verum est, ut si aliquando, ea ipsa quæ non per se sunt, digna vocantur, hoc ideo fiat, quia ea ad aliquid quod per se stat; attribuuntur: propter quam attributionem, intelligitur, ex perfectantia, refundi quædam dignitas in illa, ita ut per dignitatem perfectantis, digna sint & intelligantur: ut patet in dignitatibus regiorum famulorum, similiter uxorum, filiorum &c. famuli enim dignitate Regis, uxores dignitate maritorum, filii dignitate Parentum, digni reputantur: unde & accidentia, non solum dignitatem, sed etiam ultimum complementum suæ individuationis, habent ab ipso supposito, cum ipsum substantiarum esse, per se & propter se sit, accidentia verò non nisi propter aliud & in alio, &c. &c. Cum igitur operationes Christi sint essentialiter alterius, tunc in ultimo termino individuationis, ac dignitatis completissimæ existent, consequenter dignissimæ erunt, quædo in completissimo per se existente, & consequenter, in dignissimo existent; & quia defecto, in tali existente per se, existunt; ideo ab illius infinita dignitate, & ipsæ dignitatem infinitam imbibunt; proindeque neque ultimò hæ operationes Christi dici vel esse possunt, nisi ipsius suppositi

dignitatem in se includant, per quam ultimò sunt, & ad quam ultimò attribuuntur.

Succus discursus in hoc consistit. Valorem habent infinitum merita Christi, quia dignificantur à persona infinitè digna; modus autem, quo communicatur illa dignitas, in hoc est: quia accidentia sumunt ultimum suum complementum à persona, cujus sunt: cum ergo operationes Christi sint accidentia, & id in quo sunt, & à quo ultimum suæ individuationis accipiunt, sit quid infinitè dignum, etiam illæ erunt infinitè dignæ. *Hic discursus*

NON SATISFACIT 1. Quia ultimatam responsionem non affert; quæro cur merita Christi sint infiniti valoris? Respondetur, quia dignificantur à persona infinita; quæro, quomodo dignificantur? Respondetur, quia accipiunt ultimum sui complementum ab illa; quæro ulterius, cum non competat accidentibus subsistere subsistentiæ, quomodo accipiunt ultimum sui complementum ab illa? Respondetur, quia ad illam attribuuntur; de quo ipso quæro, qui fiat, ut ex attributione ad personam infinitam participant infinitam dignitatem?

NON SATISFACIT 2. Quia negatur accidentia compleri ultimò à substantiis, aut subsistere ullo modo subsistentiis substantiarum; quod si accidentia non subsistunt subsistentiæ substantiæ, non accipiunt ultimum sui complementum à Subsistentia, neque enim est aliud subsistere, quam accipere ultimum sui complementum à subsistentia: si autem accidentia non accipiunt ultimum complementum à subsistentia, neque actiones Christi accipient, adeoque nec erunt infinitæ, cum illa infinitudo peti deberet ex illo complemento.

NON SATISFACIT 3. Quia quæstionem physicam de subsistentia, videtur explicare, per dignitatem moralem; & licet per accommodationem dici bene possit persona, dignitas: nihilominus aliud est persona, aliud dignitas; quis enim dicit in divinis, esse tres dignitates? unde etiam S. Th. 1. parte q. 42. a. 4. ad 2dum. *Dignitas*, inquit, *absoluta est, & ad essentiam pertinet* denique dignitas est de linea excellentiæ, & superantiarum, potestque competere etiam naturæ, quæ tali; jam autem personalitas, est de linea termini: Ergo personalitas, per dignitatem, non rectè explicatur, nisi figuratè.

EXPLICAT 5. Perez; ex quo ante explanationem.

PONITUR 1. Quod dignitas absoluta, & in bonam partem sumpta, sit virtus, propriâ suâ magnitudine, & præstantia afferens fiduciam, aut expectationem prudentem boni honorifici: nomine autem virtutis intelligit potentiam, scientiam, & voluntatem, benefaciendi, vel communicandi bonum: debet autem hæc esse intrinseca personæ: hinc non divitiis præcisè aliquis redditur dignus, sed jure, merito, ulu,

qui habetur, vel qui speratur, divitiarum: pos-
suntque: quod relatio sit quid modale, relatio divitis
ad divitias, Principis ad suos majores, est quid
intrinsecum; cognitio item possessionis divitia-
rum, & generis, est excellentia quædā intrinseca,
& felicitas, quā nec pauperes, nec subditi habent.

PONITUR 2. Dignitatem esse duplicem, ali-
am, quæ consistit in virtute, aliam quæ consistit
in iure ad honores, sequentes virtutem, aut præ-
venientes propter spem; & licet dentur hono-
res, qui sunt nati sequi virtutem, ne quis canat
triumphum ante victoriam; dantur tamen etiā
honores, nati antecedere; sic merita Christi
præmiata sunt à Deo, per gratiam datam anti-
quis Patribus; & quando adest spes victoriæ,
triumphi præparatio fit ante victoriam, ita ta-
men ut possit accidere, quod virtus, &c. afferat
certissimam spem honoris, & gloriæ, & tamen
non sit cognita, quia non fundatur in magnitu-
dine, & præstantia perfectionis. Hæc ipsa spes
debet esse non vana, sed secunda, vel physice, vel
moraliter, &c.

PONITUR 3. Quæ sit differentia iuris comu-
tativi, à iure digni? quia illud compellit ad bo-
num tribuendum debitum, non solum bonos,
sed & malos, timentes iram habentis jus, vel le-
gis, defendentis jus illud: at jus digni ut tale,
non cogit, sed summum movet, & attrahit, per
iudicium suadens melius esse & decentius, ho-
norare dignum, quàm non honorare.

PONITUR 4. Quid sit ly *Prudens fiducia*, posi-
ta in definitione dignitatis? & dicit esse rectam
rationem designativam honorum proportiona-
lium virtuti, præcipientem aut suadentem, tan-
quam meliorem, modo explicato, honorifica-
tionem, quam non honorificationem virtutis;
quæ ratio suprema est divina, secunda superna-
turalis, tertia Angelica, quarta humana, &c. su-
mitque hæc ratio, pro regula, duos fines, finem
Cui, id est, personam virtute præditam, & finem
Quo, id est, bonum honorificum, quod continet
manifestationem virtutis.

PONITUR 5. Quid sit bonum honorificum,
seu laudatorium? Honor est virtutis benefa-
ctoris indicium; laus propriè & strictè dicta,
est honor existens in verbis, sumendo illa pro in-
ternis, & externis; & laudabile dicimus esse id,
quod est honestum, seu per se expetendum, &
utilitatis allativum, aut alicujus communicatio-
nis bonorum. E contra indignitas personæ, est
defectus virtutis, allativus mali ignominiosi;
additque, dignitatem esse quid notum, & habe-
re vim notificandi, suā quantitatem, quantitatem
boni conferendi, hoc enim est de ratione men-
suræ, & e converso, quando quantitas boni ho-
norifici conferendi alicui est nota, consequen-
ter notificare potest quantitatem virtutis, & di-
gnitatis personæ. *His suppositis*

EXPLICATIO in hoc sistet. Humanitas Chri-
sti, ut unita VERBO, est digna eo honore, quo

Persona VERBI est digna honorari in ipsa hu-
manitate; Sed Persona VERBI est infinitè di-
gna honorari omni bono, quod potest conferri
humanitati post unionem: Ergo & humanitas,
ut unita VERBO, est illo digna: & quia multi-
tudo talium bonorum, est infinita, hoc ipso est
& illa infinitè digna, utpote illis infinitis digna;
impossibile enim est personam unitam humani-
tati, esse dignam bono exhibito, quin humanita-
ti illud bonum debeat, ex hoc titulo; quia est
unita personæ divinæ, dignæ illo bono; quando
enim aliquid debetur naturæ intellectuali, quod
habet sibi unitam aliquam dignitatem, non pot-
est ipsa non esse, digna illo bono &c. Addit, du-
bitari non posse, Christum ut hominem, supra
omnes actuales & possibiles creaturas puras,
majoribus honoribus esse dignum, quibus per-
sona divina honoretur in humanitate honorata;
quorum honorum titulus est filiatio divina na-
turalis; & nulla est ratio, quare dicatur esse di-
gna uno bono, & non alio; titulus enim ille non
præfigit limitem magnitudini, & multitudi-
ni honorum possibilem; denique si quid velit effi-
caciter humanitas Christi, illa voluntas est con-
formis voluntati increatæ personæ VERBI: Er-
go si bonum volitum conferatur humanitati
Christi, conferetur tanquam debitum personæ
ipsius humanitatis, quia supponimus fuisse voli-
tum ab ipso Filio Dei. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT 1. Tum quia, de hoc ipso
queritur, quomodo & quâ ratione VERBUM
unitum humanitati, faciat illam dignam hono-
rari, honore VERBI? & quantumvis hoc con-
ferat humanitati, qui conferre poterit infinitu-
dinem ipsis meritis, & satisfactionibus Christi?
& quâ viâ hæc honorabilitas deriveretur in huma-
nitatem Actionis? Concedo personam unitam
humanitati esse dignam omni bono, sed querere
restat, qui hanc dignitatem derivet in huma-
nitatem, multoq; magis, qui derivet infinitudinē
in merita Christi? Concedo Christum Domi-
num esse dignum speciali ratione, sed querere
restat, qui evadatur ad hoc, ut ipsa persona divi-
na honoretur in humanitate honorata, multoq;
magis qui infinitet actiones? Nulla dicitur esse
ratio, quare dicatur esse digna uno bono, & non
alio, sed querere restat, quo modo & viâ, hoc
ipsum acquiratur? Concedo si efficaciter velit
voluntas Christi aliquod bonum, dabitur illi; sed
querere restat, qui derivetur hæc dignitas in il-
lam, ut possit efficaciter velle quodcunq; bonum.
Ultimatò queritur, qui ita etiam dignificatæ
humanitatis, ipsæ actiones & merita, sint infini-
ta, nam dignificatio humanitatis bene refertur
in ipsam et unionem ad VERBUM, sed quamnam
similem unionem dicunt merita cum VERBO?

NON SATISFACIT 2. Quia tota infinitudo
hic explicata, habetur ex unionem ad VERBUM,
ergo cum meritis non uniatur VERBUM, non
erunt infinita.

NON SATISFACIT 3. Quia principia, quæ assumit in Positis, non convincunt. Tum quia dignitas est quid posterius, & consequens virtutem, effectusque illius moralis, ergo per virtutem definiri, rigorosa, quæ hic intendebatur, definitione, non potest; unde etiam nemo definit hominem per risibile. Cujus ratio est, nam non esset identitas Objectiva, inter definitionem & definitum, sicut non est identitas Objectiva, inter prius, & posterius: Tum quia, etiam hoc prædicato quod est fiducia, & expectatio boni honorifici, datur aliquid prius definitivum dignitatis, nempe jus, exigentia, titulus ad bonum honorificum; & certe, non ideo aliquis habet jus exigendi boni honorifici, quia habet illius fiduciam, sed habet fiduciam, quia habet jus. Tum quia, immerito dicitur, quod ipsa cogitatio possessionis, divitiarum &c. ponat virtutem intrinsecam; quia per hoc non rectè explicatur intrinsecitas dignitatis, quod potest haberi etiam in indigno, talis autem cogitatio, potest haberi, etiam in indigno; debet ergo dari discretivum horum cogitantium, & hoc potius erit salvativum dignitatis. Tum quia immerito dicitur, fiduciam prudentem, esse rectam rationem designativam honorum proportionalium; nam fiducia, spectat ad lineam voluntatis, ratio designativa honorum, spectat ad lineam intellectus; deinde hujus ipsius designationis motivum, & fundamentum dari debet, & hoc potius erit quaesita dignitas. Tum quia non rectè formatur conceptus honoris, quod sit virtutis benefactoris indicium, honor enim, tenet se à parte honorantis, & tamen indicium benefactoris virtutis, potest esse, etiam à parte honorati; deinde indicium istud, est de linea signi, honor autem, est de linea cultus, & observantiae: Non ergo, unum per aliud rectè definitur.

Commodius dicitur, quod dignitas, sit excellentia exigitiva, vel fundativa juris ad honorem, honor autem erit cultus respondens excellentiae, sed hac etiam dignitate posita, quaerere restat, qui meritorum Christi sit dignitas infinita?

Punctum Difficultatis 3.

Satisfit intento.

EXPLICATUR 1. Duplex cogitari posset unio inter naturam humanam, & Personam VERBI, una accidentalis, non quidem, quæ sit, per solum affectum, vel per moralitatem similem ei, quæ personæ legati, unitur persona regia, ita ut quod facit legatus, censeatur facere rex, cujus personam refert, sed quæ sit unio accidentalis, ratione alligationis, quæ alligetur physice huic homini Persona divina, ita tamen, ut non suppleat defectum ullum personæ, nec compleat substantialiter. Altera unio cogitari potest substantialis, vi cujus, complebilis, perfectibilis, terminabilis substantialiter, humani-

tas compleatur, perficiatur, terminetur substantialiter, adeoque fundando communicationem idiomatum inter illa extrema; cum ergo hæc posterior unio reperitur in Christo, docente fide, quod persona divina suppleat defectum substantiæ creatæ, adeoque alicujus substantialis, sit ut hæc unio, fundet communicationem idiomatum.

Porro communicatio idiomatum in linea agendi, in hoc sita est, ut quod facit unum extremum, per communicationem idiomatum, censeatur facere & aliud extremum, cumque esse, sit propter operari, si erit communicatio idiomatum in esse, erit etiam communicatio idiomatum in operari. Et quia ista communicatio fundata est in modo unionis, & per se, & substantialis, quæ non est aliquid meræ imputationis, & placiti, sit ut communicatio illa fundata in illa unione, per quam censeatur operatio unius esse operatio illius, non sit mera imputatio, merum placitum, sed verè in aliquo physico & independente à nostris conceptibus fundatum; cumque communicatio semper sit duorum, non solum natura communicabit idioma aliquod VERBO, sed etiam VERBUM communicabit suum idioma naturæ.

Rursus, quia communicatio est in proprio, proprium suum natura communicabit, h. e. se, propter operari, i. e. se, & suas operationes; proprium autem suum communicat persona, communicando se & excellentiam suam, quæ excellentia, quia est infinita, communicabit illi naturæ, & illi actioni infinitudinem suam.

ILLUSTRATUR hoc instantiis. Finge regalitatem esse dignitatem quandam physicam, & perfectionem quandam physicam, tunc quicquid faceret MICHAEL Rex, physice esset regale, & opera illius haberent perfectionem physicam ipsius regalitatis, nec posset quicquam facere MICHAEL, quod regalitatem non haberet; cum ergo propter unionem veram, quæ est inter naturam humanam, & personam VERBI, facta sit communicatio idiomatum, & hæc dignitas, seu regalitas Deitatis, est quid physicum, impossibile est, ut quod facit natura humana propter communicationem idiomatum in operari, non censeatur facere Deus; quæ regalitas Deitatis, quia est quid physicum, nempe Persona VERBI, sit ut opera illa, physice habeant dignitatem, ab illa persona divina.

Illustratur hoc rursus instantiâ peritâ ex actibus divinis internis, qui propter identitatem cum principio habent physicam dignitatē Deitatis, & excellentiam increatam, & quod habetur excellentiæ in Deitate, tribuitur propter identitatem, etiam illis actibus. Quod est identitas in illis divinis actibus, fundans communicationem illam aut potius identitatē idiomatum, h. e. unio substantialis inter naturam humanam, & personam VERBI, vi cujus unionis, actiones na-

turæ

turæ, tribuuntur Personæ divinæ, & sicut impossibile est stante identitate reali actionum ad intra, cum excellentia Deitatis, non habere illas actiones excellentiam Deitatis, sic nec possibile est stante substantiali unione fundante communicationem idiomatum, etiam in operari, non inquam possibile est, ne jam opera naturæ humanæ, sint opera Personæ VERBI, adeoque excellentia illius dignificata. Et sicut, si VERBUM elicitivè illam actionem produceret, non esset illa actio nisi dignitate divina delibuta, ita propter communicationem idiomatum, dum illam elicit natura humana, tribuetur hæc actio illi Personæ, eaque dignificabit illa infinitudo, plane ac si ipsa Persona illam eliceret.

Denique illustratur hoc, tali instantiâ. Deficit fœdus regius, imminente bello, mandat Rex certas notas imprimi, v.g. corio, quæ notæ tribuant illi valorem pecuniarum; si hæ notæ essent valor physicus, revera impressio illarum notarum, physicum valorem imprimeret: sic quia quando ponit natura humana operationes, debet jam illas propter communicationem idiomatum Deitas, ut inquit Damascenus, perfundere, sit, ut operatio communicetur à natura Personæ illi, & Persona vicissim suam excellentiam tribuat operationi, quæ excellentia, quia est infinita, infinitum etiam valorem illi operi tribuet.

Præsens discursus salvat & physicam, non autem ex mera imputatione, dignitatem operum Christi, & modum, quo derivatur hæc infinita dignitas. Quæres enim, an opera Christi sint infiniti valoris, respondeo quod sint. Quæres, quare? respondeo, propter infinitam dignitatem Dei. Quæres ulterius, qui tribuatur illis infinita dignitas? respondeo, propter unionem substantialem cum natura, quæ fundat communicationem idiomatum, quæ communicatio est mutua, ita ut vi communicationis idiomatum à natura petitorum, tribuatur operatio illa Deo, & vi communicationis idiomatum, à VERBO petitorum, tribuat illis VERBUM suam excellentiam infinitam, modo operibus proportionato. Ostenditur ergo hanc excellentiam, & valorem non esse moralem, qui sit mera imputatio, quia desumitur hæc infinitudo ab aliquo physico, nempe Persona divina. Ostenditur item modus, nempe unio, fundans communicationem idiomatum.

DICES I. Explicandum esse quomodo unio fundet communicationem idiomatum.

RESPONDETUR. Hoc jam supponitur ex aliis materiis, & ex inductionibus, in quibus ostenditur ab unione per se, & vel maxime substantiali, fundari communicationem idiomatum. Ostendit hoc paritas, unitas per identitatem facit identitatem idiomatum, ergo & unitas per unionem faciet communicationem idiomatum. Denique quia quando unum per se est substantia-

libi suum esse substantiale, hoc ipso enim non esset unio substantialis, ita & communicant perfectiones: quia hæ, vel sunt idem cum Esse, vel illud sequuntur. Si communicant perfectiones, communicant & idiomata, tanquam denominationes sequentes illas perfectiones, ut ita dici, sequatur ad Esse.

DICES 2. Unio non est Personæ divinæ cum actionibus, quomodo ergo illæ dignificantur à Persona.

RESPONDETUR. Licet non sit unio illarum actionum physica cum Persona, est tamen unio fundans communicationem idiomatum, quæ communicatio idiomatum, non est quid, non nisi morale.

DICES 3. Sit communicatio idiomatum inter naturam humanam, & Personam VERBI, cur ponenda communicatio idiomatum in operibus?

RESPONDETUR. Ideo, quia illam significat frequenter scriptura, v.g. Humiliavit semetipsum Dominus Jesus. Ubi communicatio est idiomatum in operatione humilitationis. Rursus ideo, quia, ut dictum, cum esse sit propter operari, etiam communicatio in Esse, erit communicatio propter operari, adeoque in linea etiam operationum. Denique ideo, quia supposito, quod sit communicatio idiomatum, non est jam ratio, cur mortuæ lineæ debeat non nisi esse, adeoque excludendo operationes.

2. MODUS EXPLICANDI. *Infinitatem operum Christi potest esse talis.* Quotiescunque Concretum aliquod, vel complexum, est sive ex forma, sive ex restrictione, tunc si propositio aliqua non nisi de concreto illo, vel restricto verificatur, pro illa verificanda utrumque extremum, utraq; pars complexi, scilicet forma & formatum, restringens & restrictum, unâ simul accipi debent. Sic v.g. ly par est concretum ex duobus numeris, de hoc concreto chuntietur hæc propositio: Par, est medietas quaternionis, hæc propositio de illo complexo, quod est Par, verificari non potest, nisi uterque numerus, accipiat, & sic de reliquis instantiis, in quibus facile induci potest, ad propositionem; de aliquo complexo verificabilem, requiri, ut utrumque membrum complexi sumatur. Et ratio est: quia hoc ipso, non de complexo illa propositio verificaretur, cum definitivè complexum sit illa duo, & sicut quod verificatur objectivè de homine, verificatur de animali rationali, ita quod objectivè verificatur, de complexo, verificatur de illis, ex quibus complexum simul sumptis stat, cum ergo hic terminus *Christi opera*, sit terminus complexus ex Operibus, & Christo, ut hæc propositio, *Christi opera sunt infiniti valoris*, veritatem habeat, debet utrumque extremum accipi, nempe Christus & Opera.

Porro, quædam ita sunt complexa & concreta, ut si de uno membro non verificatur propositio, non possit etiam verificari de alio membro, sic v.g. si de gutta A, non potest dici, est aqua, nec de concreto ex illa & ex gutta B, dici

poterit quod sit aqua; & alia sunt concreta, de quorum parte, quamvis non verificetur propositio, verificetur propositio, verificari potest de toto. Sic v. g. falsum est dicere; Corpus est rationale, & nihilominus verum est dicere, homo est rationalis, cuius diversitatis, hoc fundamentum est, quia scilicet ea, quæ sunt homogenea, si de parte illorum non potest verificari propositio, nec de toto verificabitur, hoc ipso enim non essent homogenea, jam autem ea quæ sunt heterogenea, si propositio sit de prædicato affirmativo, tunc propositio verificata, de principali, verificari etiam poterit de toto. Et ratio est: quia principale non solum ex eo spectari potest, quia est dignius in entitate, sed quia elevat indigentiam & debilitatem inferioris, quam si non elevet, non erit principale, sed simpliciter bonum, per hocque transit in conditionem principalis, ex conditione simpliciter boni, quia elevat & roborat infirmitatem debilioris; consequenter cum denominatio sequatur ad esse, sicut elevat esse & vires, ita elevat & denominationes. Jam autem complexum hoc, *Opera Christi*, non est ex homogeneis, sed complexum ex maximis heterogeneis, hoc est aliquo creato adeoque finito, & ex aliquo increato adeoque infinito, hoc est Persona VERBI; hinc fit ut quod de principali verificatur, possit de toto illo complexo verificari; rationem autem principalis, in isto concreto, *Operatio Christi*, habet ratio VERBI; utpote ratio nobilior, determinans, perficiens; nam nobilitas rei, determinatio, perfectio, semper habet rationem principalis, quod si in hoc concreto *Operatio Christi*, rationem principalis habet VERBUM; fit, ut quod verificari potest de illo principali, etiam de concreto verificari possit; & quia de illo principali verificari potest ratio digni infinite, etiam de illo concreto *Operatio Christi* verificari potest ly, est dignitatis infinitæ.

Quod si quæras de modo quo communicetur ista infinitas: respondeo communicari, quia habet respectu operis Christi rationem principalis, persona VERBI, cui convenit ratio dignitatis infinitæ; quod si habet rationem principalis, cum à principali sit denominatio, etiam opera denominationem infinitorum habebunt, quæ denominatio, non erit merum placitum & imputatio, quia denominationem fieri à principali, non est mera imputatio humana; aliàs hominem esse rationalem, esset mera imputatio.

Hæc explicatio in hoc stat. Sunt infiniti valoris merita Christi, quia denominatio an sit quid finitum, an infinitum, sumi debet à principali; in meritis autem Christi, rationem principalis habet ipsa Persona divina; & quia hoc, quod est Personam divinam habere hic rationem principalis, pendet ab aliquo, non moraliter sed physice infinito, fit ut ipsa merita sint physico-moraliter infinita.

Hoc ipsum sic ulterius explanatur. Duplex infinitas posset cogitari in operibus Christi. Primo aliqua producta infinitas, ab ipsa increata excellentia; & talis infinitas nulla est, quod enim fundamentum illius ponenda: Secunda infinitas, quæ sit infinitas ipsiusmet Personæ, quæ stat in hoc, quia videlicet non est possibile offerri aliquam actionem, quin recipi offeratur Persona, non quidem tanquam objectum illius actionis, sed tanquam principium offerens. Patet idem in moralibus. Quando dicit captivus, redemit me Petrus, non dicit redemit me pecunia, quamvis id quod obtulit redimens, tanquam objectum, erat sola pecunia; quia scilicet actioni illi redemptionis, annexa est ratio personæ redimentis. Ita cum dico, Petrus orat, si substantia est distincta entitative à natura, non influit efficienter in illam orationem: quia substantia, quæ talis, non est activa, ut suppono ex Metaphysica. Quod si substantia est idem cum natura, non principiat tamen illam, quæ substantia, nihilominus quamvis substantia non principiet orationem, recte dico, Petrus orat; quia scilicet orationi annexa est ratio personæ, quæ annexio fundatur in ratione conjunctionis personæ cum natura, quæ ipsa annexio, quia non est moralis sed in aliquo physico fundata, fit ut merita & actiones exhiberi non possint, quin ratio personæ etiam ingreditur, non quidem tanquam principium elicitive, sed tanquam aliquid, elicitive realiter annexum. Cum ergo Persona divina dicat etiam talem nexum cum natura humana, fit ut actiones, merita & opera, non possint ita offerri Deo, quin ipsa Persona, non tanquam objectum, sed tanquam aliquid connexum cum principio elicitive offeratur: quæ Persona quia est infinite digna, fit ut ratione illius conjunctionis, reddatur etiam opus infinite dignum.

Succus totius discursus in eo est. Operationes Christi, sunt infiniti valoris, propter unionem personæ VERBI cum natura humana illas principiantes; qui valor inde provenit, quia non possunt offerri Deo, quin simul ipsa persona ingreditur oblationem illam, non quidem tanquam objectum oblationis, sed tanquam offerens, qui offerens in omni merito & oblatione involvitur. Dixi, non tanquam objectum oblationis: quia cum Beatissima Virgo obtulit suum filium Patri, erat oblatio finita, quamvis objectum oblationis, fuerit infinitum.

Fundatur hæc explicatio in multis phrasibus Scripturæ & Patrum, ut cum Paulus 1. Timoth. 2. dicit. *Qui dedit redemptionem semetipsum pro nobis.* Ubi redemptioni quæ est meritum, adiungitur ipsa persona redimentis, omnique merito, dono, satisfactioni, persona innectitur. Et per hoc salvatur physico-moralis infinitudo, ratione personæ infinitæ: salvatur modus, quia in omni merito innectitur ipse merens.

3. Modus eandem infinitatem explicandi est, fundatus supra axioma illud, *actiones sunt suppositorum.*

suorum. Hoc axioma triplicem sensum habere potest. Primo quod actiones proficiantur à supposito, tanquam principio effectivo, quo sensus verificato, facile est ostendere, cur opera Christi habeant infinitum valorem, quia scilicet efficiuntur specialiter à subsistentia VERBI, dignitas autem operationis sumitur à principio effectivo; & sic operatio Angelica, nobilior est operatione humana, & operatio humana operatione bruti. Sed hoc non potest dici, propter rationes in metaphysica allatas, ubi discussum est hoc axioma, & repugnat etiam principiis fidei, quæ ponunt, nullum principium humanum operationis humanæ effectivum, desiderari in Christo. Secundus sensus hujus axiomatis est: Actiones sunt suppositorum, hoc est, agere individuis & singularibus competit, non verò rationi communi. Hic sensus legitimus quidem est, sed non ad propositum. Tertius sensus est: Actiones sunt suppositorum, hoc est actiones tribuuntur supposito, tanquam subiecto denominationis, quod ulterius sic explano. Actiones partium, semper tribuuntur toti. Sic in moralibus milites sunt partes regni, qui vincunt hostem, nihilominus dicitur, regnum vicisse. In physicis, manus scalpit, & pes movetur; nihilominus dicitur homo scalpere & homo moveri. In metaphysicis etiam, animal formaliter sentit, & rationale formaliter discit; nihilominus totum discurre dicitur, & totum sentire. Ita & actiones partium tribuuntur toti, adeoque supposito, illudque denominant, quia tamen hoc tribui actiones supposito, illudque denominare, non est merè morale; nec enim est hoc imputatio mera, quod homo v. g. dicatur vegetari, quamvis non nisi corpus vegetetur; ideo adhuc aliquid physicum ostendendum est.

Quod ipsum sic proponitur. Prius est, esse in se perfectum, completum, & habens rationem totius, quam agere, hoc enim est posterius, cum agere sequatur ad esse; & quia esse perfectum, completum, & esse totius, habetur à persona, fit ut à quo habetur illud prius, ad illud etiam refertur debeat hoc posterius, & sicut v. g. calefactio tribuitur calori ignis, qui in ipso igne, tanquam complementum ignis in agendo, & emanatur & recipitur, sic etiam, quia subsistentia perficit & complet naturam in ordine, esse ad se, quod complementum semper præsupponitur, antequam fiat actio, fit ut actiones naturæ, tribuantur supposito, à quo natura rationem totius accipit, quæ ratio totius, cum sit ratio in se, & in ordine ad se, præsupponitur ante agere adeoque agere illi tribuitur. Quia verò hæc ratio ultimo completi, in natura humana, habetur à Persona divina infinita, ideo & operationes naturæ humanæ Christi, tribuuntur VERBO, tanquam principio dignificativo infinito, seu tanquam complenti suæ infinitudine substantialiter, ipsum principium. Ubi jam colligis quomodo & quo sensu, actiones sunt suppositorum.

Tota hæc explicatio ad hoc redigitur. Si quæras, an actiones Christi sint infiniti valoris? respondetur esse. Si quæras, cur sint infiniti valoris? respondetur, quia dignificantur à Persona infinita VERBI. Si quæras, quomodo dignificantur? respondetur, quia attribuuntur supposito. Quæres cur attribuuntur supposito (in concreto loquendo) infinito? respondetur, quia suppositum infinitum, complet substantialiter principium illarum operationum elicativum, sine quo complemento non posset illud principium (subintellige naturaliter) illas operationes elicere; est autem hoc completivum & dignificativum physicum.

S O L V U N T U R

Objectiones.

OBJICITUR I. Tota meritorum Christi infinitudo, non nisi ex hoc principio deducitur; quia quo dignior est persona, eo dignior est actus satisfactivus ab illa positus: sed hoc principium non est verum, propter instantias quæ contra illud adduci possunt.

I. INSTANTIA est. Non quod objectum est dignius, eo actus est dignior: Ergo neque quod persona dignior, eo actus est dignior.

RESPONDETUR. Ex dictis in materia de infinitudine peccati, quia pro casu consequentis stat inductio; unde dignior est in moralibus satisfactio posita à Rege, quam à plebeio; non est autem ulla inductio pro casu antecedentis. Rursus, quia ex casu antecedentis concessio, sequuntur absurda, v. g. quod actus, quo canis noscit suum dominum, sit dignior, quam quo homo, cognoscit canem; eo quod dignius sit objectum homo, quam canis, &c. Nullum autem absurdum sequitur ex concessio casu consequentis. Denique quia ut ait Suarez, operatio facta à persona divina, dicitur Theandrica, facta ab angelo angelica; operatio autem, quæ fit circa Deum vel angelum, divinæ vel angelicæ operationis nomen non habet; consequenter apparet quod præcisè ex objecto dignitatem non sumant operationes.

Quod ipsum ulterius in hoc fundari potest, descendendo ad rationes prædictas in explanationibus; quia inter naturam & personam, est unio per se, vera & physica, adeoque fundans communicationem idiomatum, & est complens per se substantialiter ipsam naturam persona; consequenter, si sit persona infinita, tribuet ex explanationibus, & naturæ, & ejus operationibus infinitatem, dignitatis, non est autem vel unio per se, vel completio naturæ ab objecto: si autem hæc non habentur, non habebitur jam, cur objecto tribuantur actiones; adeoque non erit necesse, ut suam excellentiam objectum communice actui.

Universaliter autem quod objectum per se non tribuat dignitatem actui, exinde petitur; quia dignitas actus est identificata realiter actui, nihil enim aliud est nisi perfectio ejus intrinseca; & quia

& quia esse non habet actus ab objecto, hoc ipso, non quò dignius erit objectum, eò actus erit dignior: quòd autem esse actus non habeat ab objecto, sed ad objectum, hoc inde est; quia quamvis dicatur, quòd v.g. notitia sit partus objecti & potentia, hoc tamen alio modo præstat objectum, nempe terminativè, potentia autem elicitive seu collatione esse; non apparet autem, quòd si id terminativè præstet, conferat dignitatem actui. Quòd si recurras ad hoc, quòd objectum per speciem impressam det esse actui, id negabunt qui negant quòd species effectivè concurrat; sed etiam concessio, quòd species effectivè concurrat, nondum pro dignitate objecti, crescat dignitas actus; quia ipsa species dat esse actui, non nisi in ratione repræsentantis, sicut & ipsa est repræsentativa causaliter: si autem dat esse non nisi in esse repræsentantis, non erit necesse, ut det esse parificabile objecto, cum nec ipsa illud habeat; intenditque natura in notitia, prædicatum non nisi repræsentationis formalis, non autem parificabilitatis objecto; solumque tunc id quòd agit medio accidente, æquat sibi suum productum, quando intendit suam speciem propagare: jam autem non intendit objectum se propagare, consequenter nec dare esse notitiæ sibi parificabile. Persona autem, quamvis non concurrat elicitive ad operationes, quia tamen concurrat ita, ut invehatur communicatio idiomatum inter naturam & personam, & quia complet substantialiter ipsum principium elicitive, ideo adhuc dignitatem personæ sequuntur actiones.

Addo, cur ab objecto non accipiat esse notitia, consequenter nec dignitatem operatio? quia ab objecto specificatur extrinsecè actus, intrinsecè autem à suo esse. Si autem specificatur extrinsecè ab objecto, non apparet, quòd illud objectum intrinsecam perfectionem communicet actui, adeoque quòd eius dignitas secundum dignitatem objecti attollatur. Item multa sunt objecta impossibilia, non existentia, quomodo saltem hæc tribuent esse actui? aut quòd species illorum objectorum vicariæ, tribuent actibus esse parificabile objecto? potiusque concedi posset, quòd quòd dignior est species, sit dignior actus, ab illa enim supponitur accipere esse, non autem ab objecto, nec parificabile objecto.

Denique si quòd dignius est objectum, eò dignior est actus, vel id verum esset de quocunque objecto, vel de aliquo tantum: Si de aliquo tantum: ergo falsa erit universalis; quòd dignius est objectum, dignior est actus, cum id non procedat universaliter. Si de omni: quomodo salvabitur id in objecto materiali, quòd exceditur à notitia spirituali.

Omnia hæc rediguntur ad hoc principium. Objectum habet rationem meram terminandi, adeoque non tribuendi dignitatem actui.

DICES. In animasticis, arguitur perfectio potentia & actus, ex perfectione objecti; unde

etiam inferitur, perfectior esse volitiva, præ concupiscitiva, quia objectum volitivæ est nobilior.

RESPONDETUR. Ex præcisa dignitate objecti, non rectè id argueretur, etiam ab animasticis: hinc si daretur potentia materialis noscitiva spiritualium, illa idem haberet objectum cum noscitiva intellectiva, & tamen intellectiva esset perfectior, licet utriusque idem esset objectum; positio ergo animastica solum hoc sensu verificatur; quia in potentia datur imbecillitas, producendi actum, circa aliqua objecta, de se elevatorem; consequenter dandi illis actibus, esse altius; hæc ergo potentia erunt nobiliores, quæ possunt dare esse actibus elevatius, comparatè ad objecta, quorum unum est alio excellentius: ergo non præcisè ex objecto desumitur dignitas, & actus & potentia.

2. INSTANTIA. Si actus eò est dignior, quòd dignior est persona à qua procedit: ergo etiam ille actus erit indignior, qui procedit à persona magis indigna. Hoc autem dici non potest; quia aliàs, ex duobus committentibus æqualem quoad omnia offensam, si unus esset vilior, majorem committeret offensam.

RESPONDETUR. Instantiam esse veram de creatis offensis, in quibus potest dici unus simpliciter non ita vilis ac alius, sed id respectu Dei non tenet; quia quamvis, comparando duos homines inter se, possit unus illorum plures habere titulos vilitatis, comparatè tamen ad Deum omnes sunt infinite viles, quia hæc vilitas fundatur in esse ab alio, hoc est Deo; quòd esse à Deo, ita excellenter digno, æqualiter respectu omnium verificatur.

3. INSTANTIA. Si offensa eò est major, quòd est indignior offendens, ergo etiam quòd indignior est offendens, majorem subibit pœnam: consequenter peccator plurium scelerum reus, committens aliquod peccatum, magis punietur, quàm si illud commisisset reus, non nisi illius ipsius sceleris.

RESPONSUM, hanc vilitatem, comparatè ad Deum, non venire in considerationem moralem, adeoque nec magis aggravare culpam, consequenter nec pœnam.

OBJICITUR 2. Non sunt infinita merita Christi, quia non possunt etiam aliquòd finitum præmium impetrare, quòd probatur. Ponamus incarnari Spiritum Sanctum, & petere effusione sanguinis, ut sanetur Paulus; ex altera parte, ponatur Christus noster, ponens actum temperantiæ, & rogans ut non sanetur; non erit ratio tunc, cur noster Christus vincat: ergo datur creatum præmium, respectu cuius, non sunt condigna aliqua merita Christi. *Ante responsionem*

SUPPONO 1. Impossibile esse, propter dignitatem unius Christi, sperni dignitatem alijs Christi. Ratio: nam cum eadem sit dignitas utriusque, desumibilis à natura humana, & æqualis dignitas, desumibilis à Persona æquali; hoc ipso non potest sperni dignitas unius, propter dignitatem

tatem aliis; nam spretâ dignitate aliis Christi, sperneretur & dignitas utriusque, cum sit, ut dixi, æqualis dignitas personalis utriusque: & sperni, non aliud est, quam unum præferri alteri, quod tunc fieret.

SUPPONO 2. Ut spernatur alter Christus, ad instantiam hujus, hoc & esse impossibile, ut colligi potest ex immediatè dictis, & fore excedens præmium. Ratio: illud præmium est excedens dignitatem meriti, quando æqualis dignitas, in æqualitatem subit; sed hoc tunc fieret; quia Christus unus superaret & vinceret preces aliis Christi, consequenter alium Christum sibi ceteroqui æqualem: Ergo illud præmium foret excedens. Major probatur, quia æqualitas hoc importat, ut unum non excedat aliud: Ergo, si superet, erit jam superativum, excedens.

SUPPONO 3. Inter has duas propositiones: Meretur noster Christus, ut non tanti æstimentur preces unius Christi, quantum suæ; & inter hanc aliam: Meretur noster Christus, ut non plius æstimentur suæ preces quam aliis Christi: inter has inquam duas propositiones, esse distinctionem; cum procedant per terminos *non plus*, & *non tanti*, qui termini sunt distincti, ex his duabus propositionibus prior est falsa. Ratio: quia cum utriusque æqualis sit dignitas, non meretur unus, ut alius non habeat æqualem dignitatem; aliis & esset æqualis illa dignitas, ut supponitur, & non esset, quia una mereretur, ut postponatur alia. Secunda Propositio est vera, quia hoc ipso quod sint æqualis dignitatis illi Christi, unusquisque meretur, ut unus præ alio plus non æstimetur. *His suppositis*

RESPONDETUR. Eo casu utrumque Christum mereri de condigno ut exaudiatur, attendendo præcisè ad sanitatem vel ægritudinem: ita, ut hic Christus mereatur, ne sanetur æger, & ille Christus mereatur, ut sanetur; sed non mereri in circumstantia oppositum petentis aliis Christi; neuterque meretur ne alius exaudiatur, quia neuter mereri potest, minus æstimari preces & merita unius, præ precibus & meritis aliis. Objectioni ergo prout posita est respondendo, dicitur implicare, ut unus Christus offerat sua merita, ne alius exaudiatur: & esse rationem ex dictis, cur non possit exaudiri. Cæterum, si alter Christus in obsequiū nostri, vellet potius cedere suis intentis, offerretque id honoris nostri Christi, indubiè tunc æquale esset illud præmium, meritis Theandricis Christi, ex dictis; possetque hoc ab illo Christo fieri, quia jam similia fecit noster Christus, in sui & aliarum Personarum honorem; submissioque illa non argueret minoritatem; quæ argueretur, si independentè ab illa submissione voluntaria, vinceret noster Christus.

INSTABIS. Eo casu alterutrum contradi-

est sanatus. Ergo si verificabitur, non est sanatus, vincet is Christus, qui petiit ne sanaretur.

RESPONDETUR, quæcunque eveniet tunc contradictionis pars, eveniet ex decreto libertatis divinæ, non autem ex intuitu meritorum illorum, adeoque adhuc neuter Christus vincet.

OBJICITUR 3. Ex nostra explicatione sequitur, unum meritum Christi non esse majus altero; imò omnia esse unum meritum, quia omnia dignificata non nisi ab uno principio.

RESPONDETUR. Unum meritum non est majus alio, quoad rationem dignificativam. licet unum sit majus alio, quoad bonitatē intrinsicam actūs, honestiorem rationem motivi &c. Nec erit necesse, omnia merita esse unum meritum, quia etiam si poneretur una numero albedo in pluribus subjectis, evaderent plura alba; & etiam si una sit persona Petri, dignificans ejusdē actiones, non sequitur unam esse non nisi actionē Petri; eò quod in hoc attendatur ad ipsam multiplicationem dignificatorum, non autem ipsius dignificantis; ita & in præsentī. Nec sequeretur otiosa fuisse alia merita Christi, quia Christus noluit acceptari illa, ut impedirent positionem pluriū, voluitque copiosam redemptionē. Quod autem tot ejus meritis positis, non omnes salvētur; refer in judiciorum abyssum, & defectum liberæ gratiosæ cooperationis. Et quia, licet pro omnibus mortuus sit, efficaciam tamen meritorum suorum noluit exercere, faciendo pactum de salvandis efficaciter his, qui supponuntur reprobatī.

OBJICITUR 4. Valor meritorum Christi componitur ex aliquo finito & ex aliquo infinito. Ergo non est simpliciter infinitus.

RESPONDETUR. Hoc sensu non est infinitus simpliciter, quia continet aliqua finita; sed est infinitus simpliciter, ortā denominatione à principali.

INSTABIS. Hoc ipsum, saltem non de omnibus actionibus est verificabile, quia non omnes actiones Christi, possunt dici infinitæ, v. g. resuscitatio Lazari, Sessio in asino; imò ex mente Patrum, non omnes etiam actiones Christi, sunt Theandricæ.

RESPONDETUR. Omnes actiones Christi immanentes sunt infinitæ, ob allata principia; actiones autem transeuntes, acceptæ pro actionibus actis, non erant infinitæ; quia jam erant passionibus, erantque ipsius passi: hinc, non habuerunt titulum, ut essent suppositi, adeoque ut illis serviret communicatio idiomatis Infinitudinis: secus tamen, in ordine ad nostros conceptus sentiendum, de actione transeunte, in quantum agens est. Quod autem dicitur, non omnes actiones Christi Theandricas dici, hoc verum est ex Anastasio, Sophronio, Damasceno, Cyrillo apud Raynaudum hic, pag. 247. à n. 58. & secundum Synodum 6. actione secundā, octavā, novā, &c.

na, & S. Thom. q. 19. a. 1. ad 1. Sed illi, nomine Theandricarum actionum intelligunt actiones, quibus aliquid miraculosum patravit Christus, indubiè autem, non omnibus actionibus patravit miraculum Christus; sed non negant, omnes actiones esse Theandricas, hoc est, suppositi divini, desumiturque hæc acceptio (quicquid dicat Raynaudus) ex Dionysio, epistolâ 4. ad Cajum, ubi, Christum Deum & hominem, supra hominem, quæ hominis sunt, gessisse affirmat; & neque divina ut Deum, neque humana ut hominem perfecisse; sed eliciuisse novam quandam & inusitatam, ex divinitate & humanitate permistam, operationem.

OBJICITUR 5. Si valor meritorum Christi est infinitus, ergo & velle naturæ Christi prout assumptæ à VERBO, erit infinitum in dignitate, adeoque infinitè diligibile à Deo: ergo ulterius non minus diligibile, quam velle ipsius naturæ divinæ; quod est absurdum.

RESPONDETUR. Velle naturæ humanæ, secundum id, quod dicit in recto, hoc est, secundum quod est actio circa tale objectum, ex tali motivo, &c. non est æquè dignum, imò infinitè minus; licet illud velle creatum, acceptum secundum ultimum sui complementum, & secundum sui dignificativum, sit æquale velle divino, hoc est secundum Personam divinam.

INSTABIS 1. Dignitas illa, quæ oritur à Persona divina, in operationibus Christi, est dignitas ratione unionis, unio autem non est quid infinitum.

RESPONDETUR. Unionem ut dicit rationem, ut *Quo*, esse quid finitum; ita tamen ut dicat tanquam terminum, ipsam Personam infinitam, à qua, tanquam ab eo quod dignificat, sumunt actiones dignitatem: *Pr* quod autem non dignificat unio.

INSTABIS 2. Actus infinitus, non potest pendere à principiis finitis: Ergo.

RESPONDETUR. Actum infinitum quoad omnes rationes, non posse pendere à principiis finitis, secus si sit infinitus, non nisi quoad suam dignificationem.

INSTABIS 3. Dignitas communicata à Persona Christi operationibus naturæ assumptæ, non est eadem, quæ dignitas operationum ipsius VERBI; quia dignitas operationum VERBI est Physica, dignitas autem operum Christi, est non nisi moralis.

RESPONDETUR eandem quidem esse dignitatem utriusque, quoad principium dignificans; sed non eodem modo communicatam, de quo in materia de peccatis. Quærendo: An peccatum sit infinitum in genere offensæ. Quod autem dignitas operum Christi sit suo modo physica, dictum supra.

QUÆRES. Cur non sufficit, si sit dignitas in operibus Christi, non nisi infinita secundum quid?

RESPONDETUR. Non sufficere. Ratio est. Quia cum ipsa dignitas sit infinita simpliciter, cumque non tribuat dignitatem à se distinctam, hoc ipso debet tribuere dignitatem infinitam simpliciter; nec salvaretur jam communicatio idiomatum, de qua supra.

Punctum Difficultatis 4.

An merita Christi sint digna infinito premio?

CONTRA infinitatem meritorum Christi. OBJICITUR inter alia sic. Si merita Christi fuissent infinita, debuisset illis etiam præmiū respondere infinitum; alias Christus potuisset plus mereri, quam possit Deus præmiare: sed non potuit Christus promereri præmium infinitum: quia infinitum est impossibile; ergo si Christus promeritus est præmium infinitum, promeritus est, quod promereri erat impossibile; & sic & promeritus est, ut supponitur; & non est promeritus: quia promereri non possumus impossibile.

Huic difficultati satisfit, quod infinitum, infinitatum aliquo creato, sit impossibile: non tamen infinitatum aliquo increato; potest autem in præmium meritorum Christi, dari aliquod præmium infinitum aliquo increato. Deinde, etiam in creatis, infinitum quidem categorematicum est impossibile, secus syncategorematicum, illudque mereri possent, si ad hoc offerantur, merita Christi; ut scilicet verum sit dicere: & hoc, & illo, & illo præmio, digna sunt merita Christi. Inde autem non sequitur, quod non sint jam illa merita futura infinita actu, quia habetur, unde desumatur infinitas actualis, illorum meritorum, nempe Persona divina; non habetur autem, unde infinitetur actu præmium aliquod creatum. Non plus tamen increbuntur illa merita, quam Deus possit præmiare; quia etiam infinitum syncategorematicum non est minus categorematico; nisi hoc concedere velis, ex eo, quia non dedecet dicere, quod nihil creati præmiū, sit æquale increato dignificanti merita.

Ex occasione hujus difficultatis inquiritur: An unio Personæ divinæ, facta in præmium meritorum Theandricorum, foret æquale præmium? Affirmat Suar. disp. 4. Sect. 4. ad Objectionem 3. Arriaga disp. 6. Sect. 2. n. 48. Negat Lugo, disp. 6. Sect. 1. n. 20.

Ex istis autem, qui dicunt, unionem Hypostaticam, fore condignum & adæquatam præmium meritorum Christi, alii sunt, qui dicunt, respectu unius meriti, plures uniones, fore excedens præmium extensivè. Sic docet Arriaga disp. 6. Sect. 6. n. 175. Alii verò, negant fore excedens. Sed quicquid sit de hac posteriori parte.

DICENDUM est. Quod unio Hypostatica, foret adæquatam præmium meritorum Theandricorum.

PRO-

PROBAT 1. Suarez. Meritum Christi, à sua unione hypostatica infinitatur, cur ergo per similem unionem illi non possit satisfieri?

PROBAT 2. Amicus disp. 6. Sect. 2. n. 31. Quia meritum Christi, est dignum quocumque præmio excogitabili, ut docet Lugo: ergo etiam meritum incarnati, v. g. Patris, erit dignum quocumque excogitabili præmio: adeoque ut illi merito satisfiat, tanquam præmio, meritis Christi.

RESPONDET Lugo. Donum consideratur, in ordine ad eum cui datur: Divinitas ergo per unionem non communicatur ulli Personæ, sed naturæ humanæ, & quidem naturæ humanæ communicatur, finito modo; melius enim & perfectius communicatur ab æterno ipsi VERBO, cui communicatur per identitatem, quam humanitati, cui solum communicatur per unionem, retentâ semper distinctione reali, at verò quando Deitas consideratur ut dignificans illa opera, non comparatur cum humanitate, sed cum Persona operante, ad cuius excellentiam attendi debet in remuneratione; Persona autem operans, non participat divinitatem finito modo, sed infinito: quia Persona Christi, seu Christus ille, est Deus. *Vi solvatur hæc responsio*

PROBATUR 3. Conclusio. Quia si unio Personæ divinæ, vel obsequium Personæ divinæ, non esset sufficiens præmium respectu operis Theandrici, non esset ex dicta ratione; sed hæc ratio non convincit, ut probo. Quando consideratur Deitas ut dignificans opera Christi, non comparatur cum humanitate, sed cum Persona operante, ad cuius excellentiam attendi debet in remuneratione, quæ Persona operans, non participat Deitatem finito modo. Ergo etiam, quando consideratur obsequium aliquod præstitum à Persona Patris, Hypostaticè unita, idque in præmium meritorum nostri Christi, debet considerari Deitas, ut dignificans opera Christi: nec debet comparari cum humanitate, sed cum Persona v. g. Patris operante, ad cuius excellentiam attendi debet, in remuneratione; quæ Persona operans Patris, non participat Deitatem, finito modo. Quod idem de unione restaurari potest: quia scilicet, si unio illa fiat in præmium meritorum Christi, Deitas dignificans illam unionem, non debet comparari cum humanitate, vel unione, sed cum Persona, unionem illam offerente, ad cuius excellentiam attendi debet. Rursus ut advertit Amicus Sect. 2. Si attendi debet ad id, quod Persona VERBI, finito modo communicet se humanitati illi; & si hoc attentio sequitur, quod non sit, hypostatica unio Patris, condigna omni præmio excogitabili, atque adeo ut acceptetur pro condigno præmio meritorum nostri Christi; etiam dicam, merita Christi non esse infiniti valoris, quia naturæ communicat se Persona VERBI, finito modo, quod si talis finita communicatio, non destruit infinitatem meritorum Christi, nec destruet positâ unione hypostaticâ Patris.

CONFIRMATUR Conclusio. Omnis æqualitas, est definitivè, duo Tanta, respondentia; sed merita Theandrica, & obsequium Theandricum in præmium datum illi merito, sunt duo Tanta respondentia: Ergo dicunt æqualitatem. Minor probatur. Tunc sunt duo tanta, quando est unum & unum, hoc enim est definitivè duo, & nihil hîc, quod non illic, & quod hîc, hoc & illic; sed ita habetur in merito Theandrico, & obsequio Theandrico, dato in præmium illi merito, quia illic est meritum, hîc obsequium, illic meritum dignificatum infinitudine, hîc obsequium dignificatum infinitudine, ergo nihil est in merito, quod non sit in obsequio, & quod est in merito, hoc & in obsequio.

Idem sic proponitur. Quando eadem ratio est dignificandi, æquans illa duo, tunc illa duo sunt sibi æqualia. Cujus ratio est imprimis inductio; nam duæ animæ rationales, æquales non possunt esse, nisi æque dignum in illa ratione constituent compositum. Duæ lineæ bipalmæ, æquali quantitatis extensione informatæ, non possunt esse, nisi æquales. Deinde ejusdem ratio est; quia si duæ rationes æquales, non constituerent æqualia, & essent æquales, ut supponitur, & non essent æquales, siquidem inferrent inæqualitatem; hocque ipso æqualitas, non esset ratio æquandi, quia non constitueret æqualia; sed dignitas meritorum Christi, & unio hypostatica, oblata in præmium illorum meritorum, habent eadem principia, & rationes formales dignificandi, æquales: Ergo dignitas meritorum Christi, & illud præmium erunt æqualia. Minorem fides docet, quæ æqualem dignitatem in tribus personis agnoscit.

OBJECIT 1. Lugo. Visio beatifica non est donum infinitum, quia per illam dat se, finito modo, essentia divina, seu Objectum primum visum. Ergo etiam in unione hypostatica, quia se communicaret Persona divina finito modo, non erit condignum præmium nostri Christi, cui offerretur.

RESPONDETUR. Quamvis finito modo, communicet se Persona VERBI humanitati, nihilominus merita illius, in ratione valoris sunt infinita, per Lugonem. Ergo etiam, quamvis finito modo se communicet in unione hypostatica Persona divina, adhuc in ratione præmii habebitur infinitudo. Disparitas etiam ex dictis affertur; quia non infinitatur notitia ab objecto infinito, consequenter visio illa, non erit præmium infinitum, adeoque æquale meritis Theandricis, jam autem obsequium, crescit secundum dignitatem obsequentis, adeoque si obsequatur Persona infinita, eaque divina, erit obsequium infinitum, infinitudine divina, adeoque poterit dari in præmium æquale.

OBJECIT 2. idem. Si unus Deus, propter alium Deum incarnaretur, non esset illa incarnatio magnum donum, respectu aliûs Dei, ergo nec respectu Christi.

*h RESPON-

RESPONDETUR, negando antecedens, supposito quòd ille alter Deus foret æqualis priori.

OBJICITUR 3. Donum, debet comparari per ordinem ad Personam cui datur, respectu autem Dei, non est dignum præmium, unio alijs Personæ.

RESPONDETUR. Nullum donum creatum, si spectetur ut donum creatum, est dignum præmium, meriti Theandrici, secus, si spectetur donum prout dignificatum, & trahens secum in partem doni, ipsam infinitatem divinam.

OBJICIT 4. Aldrete disp. 8. n. II. Humanitas non redditur sancta simpliciter infinitè. Ergo unio Personæ divinæ cum illa, non est præmium simpliciter infinitum.

RESPONDETUR. Si ipsa illa merita sunt infinita simpliciter, non erit ratio, cur ipsum etiam præmium non possit dici infinitum simpliciter. Quod attinet ad antecedens, illud negat Nazianzenus, Oratione secunda de Passione. *Perfectus autem, inquit, fuit non solum propter divinitatem, quā nihil est perfectius, sed etiam propter humanitatem divinitate delibutam, idemque effectam, quoad id, quo peruncta est.*

OBJICITUR 5. Potest Deus facere decretum, de non dando aliquo præmio meritis Theandricis; ergo majus erit illis meritis.

RESPONDETUR negando; fore majus, sed tantum erit ex accidenti non acceptandum illud meritum, in ordine ad hoc præmium.

INFERUNTUR

Quædam de præmio meritorum Christi.

INFERES 1. Casu, quo unio hypostatica, aut quodcunque aliud creatum, dignificatum à Persona increata, non foret condignum præmium meritorum Theandricorum, concedi hoc ipso posset, Christum plus potuisse mereri, quam possit Deus præmiare.

RATIO: quia præmium, non potest esse æquale, nisi tanta sit excellentia præmii, quanta excellentia meriti. Si autem præmium, Theandricè dignificatum, non est condignum præmium, meritorum Theandricorum, multò minus erit condignum, præmium dignificatum aliquo creato.

DICES 1. Saltem remissio offensæ mortalis, in præmium meritorum Theandricorum, erit condignum præmium.

RESPONDETUR quod non. Ratio: quia merita Theandrica, altiori modo infinitantur quam offensa, cui modo infinitandi altiori, nihil responderet in remissione offensæ.

DICES 2. Non est ratio, cur infinitum syncategorematicum, non posset esse adæquatum præmium, meritorum Theandricorum.

RESPONDETUR. Esse rationem; quia etiam infinita syncategorematicè excellentiæ creatæ, non possunt æquare infinitatem divinam.

DICES 3. Non potuit Christus mereri ali-

quid impossibile, quia mereretur omnino nihil. Ergo non potuit mereri plus, quam Deus possit facere.

RESPONDETUR. Non potuit Christus mereri aliquid impossibile, ordinando illud meritum ad illum finem assequendum, & paciscendo de illo, potuit tamen mereri aliquid impossibile, hoc est, imprimere eum valorem, & excellentiam suo merito, quæ non sit æquabilis ab illa excellentia creata. Deinde dici posset, quòd Christus non potuerit mereri impossibile, absolute loquendo: potuit tamen mereri impossibile, sub conditione si possibile foret. Sic potest mereri tantum rex de plebejo, ut sit impossibile moraliter satisfacere plebejæ regi, si tamen possibile esset moraliter, plus facere plebejum, quam possit facere moraliter, adhuc illo præmio dignus esset rex.

DICES 4. Dei omnipotentia, non minus infinita est, quam meritum Christi, nihil enim potest cadere sub hoc meritum, quod non possit etiam cadere, sub illam potentiam.

RESPONDETUR. Non minus entitative, omnipotentia est infinita, quam sit meritum Christi, spectatum secundum rationem suam infinitantem. Concedo antecedens. Non minus omnipotentia, spectata secundum suos terminos, quos producere potest, est infinita, quam meritum Christi, secundum dignificationem acceptum. Nego antecedens, quia merita Christi, sunt actu infinita, infinitudine divinâ, termini autem omnipotentia, sunt nonnisi syncategorematicè infiniti, & nulli possunt produci, & creati ab illa, æq; digni, ac digna est dignitas divina.

DICES 5. Sequi ex hac illatione, quòd à quolibet merito Christi, exhauriatur omnipotentia divina, ad illud præmiandum.

RESPONDETUR non exhauriri. Quia non dicitur id exhauriri, quod nunquam in alio continebatur, nunquam autem in omnipotentia divina, continebatur præmium purè creatum, quod esset æquale meritis illius, nec hoc deprecat omnipotentiam, quòd non possit producere, aliquid æquale dignitati divinæ, conferendum, in præmium meritorum Christi.

INFERES 2. Plures uniones hypostaticas, non esse intensivè excedens præmium, vel unicum nonnisi meritum Theandricum.

RATIO: quia dignitas illarum unionem, est nonnisi ex persona divina, dignitas autem duarum v. g. Personarum, non est intensivè major præ dignitate unius personæ, quod ipsum in eo fundatur, quia dignitas earum est eadem realiter, tota enim sumitur ab essentia.

INFERES 3. Si nomine præmii extensivè majoris, intelligas præmium plurificatum numeratè, & admittas tres infinitudines relativas, eo casu, plures uniones hypostaticæ, erunt extensivè majus præmium unius actus Theandrici, cunctq; plures extensivè infinitudines præmii.

RATIO:

RATIO: quia unum, non est extensivè coæquabile cum duobus, vel pluribus. Quia hoc ipso, illa non essent plura, siquidem non plus haberent præ uno, ut fieret, casu quo unum, coæquabile esset duobus. Ergo etiam, unus actus infinitus, infinitate increata, non est extensivè æquabilis cum pluribus extensivè præmiis dignis, eadem dignitate increata. Quod innui de tribus infinitudinibus relativis, ut intelligatur.

INFERES 4. Si non dentur tres infinitudines relativæ, non erit etiam extensivè major infinitudo præmi, tres uniones hypostaticæ, præ uno merito Theandrico.

RATIO, quia jam destrueretur ratio, infinitudinis extensivæ, fundativa, cum nulla jam esset extensiva infinitudo, hæc enim non apparet, unde peteretur, nisi ex infinitudinibus relativis; & tamen debet ostendi fundamentum illius extensivæ infinitudinis.

DICES. Si poneretur una numero albedo, in pluribus subjectis, essent plura extensivè alba. Ergo & essent tres v. g. uniones, majus extensivè præmium, quantumvis una infinitudine infinitarentur illæ uniones.

RESPONDETUR. Sicut illic plurificaretur album, in ratione subjecti, non plurificarentur tamen albedines, nec essent capaces extensionis, ita & in præsentī plurificaretur præmium, sed ipsæ infinitudines non plurificarentur, quod solum in præsentī intendit illatum, possitque concedi, esse plura extensivè præmia, idque eo casu infinita, sed non plures extensivè infinitudines præmi: quia ad priorem illam propositionem verificandam, sufficit subjectorum ejusdē infinitudinis multiplicatio, cum præmium infinitum, in recto importet ipsum illud præmium, in obliquo autem infinitudinem, & tamen illud rectum supponitur multiplicari, ad verificandam autem secundam propositionem, est necessarium multiplicari, etiam ipsas infinitudines, quæ non multiplicantur, ex eo autem esset necessarium, ipsas infinitudines multiplicari, quia ipsæ illæ, & non subjecta illarum jam tunc importantur.

INFERTUR 5. Si nomine præmi, excedentis extensivè unum meritum, intelligas, quod nihil sit in illo merito, quod æquivaleret illi extensioni, in isto sensu, plures uniones hypostaticæ, non sunt extensivè majus præmium unius actus Christi.

RATIO. Tum quia una persona, licet extensivè, non sit duæ personæ, tamen æquivaleret duabus personis. Ergo etiam unum meritum, licet extensivè non sit plura merita, æquivaleret pluribus meritis, mereturque plura præmia. Ergo plura præmia, respectu illius, non erunt præmia excedentia extensivè, extensione in uno merito æquivalenter non inclusa, antecedens fundatur in principiis fidei, & in Athanasio censente, in Trinitate nihil esse majus, aut minus; minus autem esset, si una persona non æquivaleret ex-

tensionī duarum, exprimit hoc August. lib. 6. de Trinit. *Tanta est una Persona, quantum tres simul sunt, nec plus aliquid sunt duæ quàm una, quia singule sunt in singulis, omnia in singulis, & singula in omnibus, & omnia in omnibus, & unum omnia.*

Tum quia si unus idemque calor replicetur, & ponatur in pluribus subjectis, tunc unus calor in loco A, non erit extensivè minor, calore eodem in loco B. C. D. quia idem est realiter. Ergo etiam, & perfectio unius actus Theandrici, non erit minor extensivè plurium unionū perfectione, spectatarum quoad principium dignificans. Tum quia, quando est eadem ratio formalis, in pluribus, dignificandi, ac in uno, plura non possunt esse digniora uno, esset enim pluralitas digni, sine plurificatione dignitatis, & tamen sicut non potest esse aliquid dignum sine dignitate, sic nec pluries dignificatum, sine pluries dignificante, quod ipsum ulterius in hoc fundatur, quia ad hoc, ut aliquid dicatur superari ab alio, debet nec æquivalenter illud continere; nam excessus infert, ut hoc non habeatur in excessu, quod continet excedens; si autem excessum, continet æquivalenter, quod habet excedens, quæ jam est excessum? perfectio autem divinitatis deponit, ut una persona, dignitate, æquivaleret duabus.

DICES cum Amico. Alium numero valorem personalem communicari uni unioni, & alium alteri. Ergo plures uniones, erunt extensivè majus præmium.

RESPONDETUR hoc argumento, probari illatum tertium, sed non infringi hoc, quod valor, tributus pluribus unionibus, æquivalenter non continetur, in uno merito Theandrico, vel una unionē.

Punctum Difficultatis 5.

*An ita Persona divina valorem operum au-
geat, ac augeat gratia?*

CONTRA infinitudinem meritorum Christi, argui solet à pari. Non, quod subjectum est dignius, dignitate gratiæ habitualis, eo opera illius, sunt digniora. Ergo neque quo dignior est Persona infinita divina, eo digniora erunt merita illius Personæ. Ut hoc argumentum solvatur.

DICENDUM est. Non hoc ipso, quia major est gratia, est majus meritum, consequenter, attendendo ad titulum, non ita crescit dignitas operis à persona infinita, sicut crescit dignitas operis, à majori gratia, est conclusio Vasquez, Medina, Cabrera, Lorca, Zumel, Gerson, favet Scotus. Contra Cajetanum, Suarez, Valentiam & multos alios, & contra Ripaldam, disp. 81.

PROBATUR 1. Quia pro nostra sententia, stat argumentum negativum. Non sunt multiplicanda entia sine necessitate, consequenter nec multiplicanda dignificativa, nulla autem necessitas est, & nullum fundamentum asse-

rendi, quòd, quò major est gratia, eò debeat esse major dignitas operis.

PROBATUR 2. Quia, si quò major est gratia, eò magis dignificat opus, non posset minor sanctus, æqualiter promereri cum magis sancto; sed potest, ut docet ipsemet Lugo, saltemque id non repugnat; nec est ratio, quò defacto non contingat: casu scilicet, quo actus intensiores, & cum majori gratiosa applicatione eliciantur. Major probatur, quando quis non habet principium æquale dignificativum operis, non potest æqualiter dignum opus facere, adeoque æqualiter mereri; quia aliàs, illa dignitas operis, quæ est quasi effectus, haberetur sine sua causa, seu principio: major enim gratia, per te, est principium magis dignificans, minor minus.

Addo, quamvis, intensior actus fiat à filio Dei non adoptivo, scilicet conterente se primum à mortali, quàm à filio Dei adoptivo; non potest nihilominus, non adoptivus filius, condignè mereri vitam æternam: quia non habet principium condigni meriti, est item possibile, ut Christus non ex toto habitu operetur; demus ergo, illum operari ex habitu, ut unum, & sanctum operari ex habitu ut mille, nihilominus ille actus, non potest esse æquè dignus, ac est actus Christi; quia desideratur in actu Sancti, principium dignificativum tale, ac habet Christus, & hæc probant, sine principio dignificante æquali, non posse actum elici æquè dignum.

RESPONDEBIS suppleri illam dignitatem aliunde posse.

CONTRA est; Ergo jam concedis, quòd non sit universale principium, majorandi merita, major gratia habitualis.

PROBATUR 3. Quia allato argumento afferri potest legitima disparitas, quæ sic proponitur. Tunc dignitas operis crescit, pro dignitate personæ, quando totam suam dignitatem, persona operans, refundit in actum; quia verò, totam suam dignitatem, Persona Christi refundebat in actus, & non totam semper dignitatem refundit, persona dignificata per gratiam, in sua opera, fit, ut non semper, secundum dignitatem gratiæ, crescat dignitas actus. Porro quòd non semper, totam suam dignitatem refundat gratia in actum, totam autem Persona VERBI, hoc inde est; quia dignificatio actuum profecta à Persona VERBI, erat dignificatio per modum termini, suppositi, & personæ physicæ, quod si sub illa ratione, erat ratio dignificandi operationes; non poterat plus vel minus dignificare: neque enim plus, vel minus, persona est persona, aut plus vel minus terminat naturam; à qua terminatione, tota dignitas in opera refundebatur; sicut non minus est opus hominis, hæc, quam illa operatio: quia non minus hæc, quàm illa, proficiscitur ab homine; jam autem dignificatio actuum nostrorum, fit à gratia habituali, applicante se, & impendente plus minus; si est ex ap-

plicatione majori vel minori, sicut applicatio non est æqualis, ita nec dignificatio.

OBJICITUR 1. Valor operis, non solum sumitur à bonitate operis, sed etiam à gratia habituali. Ergo sicut, crescente bonitate operis, crescit valor, sic crescente gratiâ, debet esse major valor.

RESPONDETUR. Valorem operis, sumi à gratia habituali, non secundum esse, quod habet spectata; sed secundum modum concurrenti, & applicandi se ad actum, qui non est semper æqualis; sive ille modus concurrenti sit physicus, sive moralis.

OBJICIT 2. Lugo disp. 6. Sect. 2. Gratia, in tantum conducit ad valorem operis, in quantum facit, quòd opus illud, sit opus personæ excellentis, ex hoc enim fit, præmium operis, debere esse excellens præmium, ut sit præmium æstimabile, in ordine ad illam personam; major autem gratia constituit personam excellentiorem.

RESPONDETUR. Quòd gratia dignificet opus, faciundo illud esse personam excellentis, si cætera sint paria, inter hæc autem quæ debent esse paria, est applicatio totalis gratiæ, in ordine ad operandum.

OBJICIT 3. Aldrete. Gratia habitualis facit, ut opus, quòd non erat de congruo, sit de congruo; ergo & major gratia habitualis elevat opus, ut promereatur, cæteris paribus, majus præmium. Antecedens probatur. Quia merebantur Patres antiqui, in gratia constituti, unionem hypostaticam de congruo, quàm non fuissent meriti, si eandem actionem posuissent in mortali.

RESPONDETUR. Si cæteris paribus, non nisi à majori gratia, magis dignificatur opus, ergo non simpliciter verum est, à majori gratia, majorari illud quòd solum vult Conclusio. Paritas non tenet, quia, cum meritum de congruo, in præsentia, sit formalitas & denominatio oriunda, ex suppositione Esse in gratia, si illud desit, nec erit meritum supernaturale: ita tamen, ut ad hoc sufficiat, vel unus gradus gratiæ; adhuc enim salvabitur hæc propositio: est constitutus in gratia. Neque potest intelligi hæc constitutio esse in gratia, fieri ex majori, vel minori applicatione gratiæ, ad constituendum illud esse; sed id in indivisibili consistit; tanquam verificativum hujus propositionis: est in gratia. Jam autem, formalitas majoris meriti, non est denominatio ex sola suppositione majoris gratiæ procedens, potestque intelligi, ad meritum major vel minor gratiæ applicatio, adeoque intelligi potest, cum majori gratia, minus meritum.

OBJICIT 4. Idem, auctoritatem S. Thomæ in 2. dist. 29. q. 1. a. 4. Actum tantò esse magis meritorium, quantò majori gratiâ informatur, idemque habet dist. 27. q. 1.

RESPONDETUR. Intelligendum esse S. Thomam,

mani, quod doceat id verum esse tunc, quando quis utitur habitu, secundum omnes vires habitus.

OBJICIT 5. Ripalda præter jam soluta. Gratia habitualis est pars essentialis valoris, crescens autem perfectione alicujus partis essentialis, non potest non crescere essentialis perfectio compositi; sicut enim se habet simpliciter ad simpliciter, ita magis ad magis.

RESPONDETUR. Quod gratia habitualis sit pars essentialis valoris, sed non desumibilis, nisi ex majori vel minori ejusdem applicatione; concurretque gratia, ad formalitatem condigni indivisibiliter, sed non ad formalitatem valoris. Sic æquæ est pars, unum alteri uni, quam unum centum, alteri centum, quia in ratione paritas, debet esse indivisibilitas, licet in ratione valoris, majus sint duo centum, quam duo unum; idque ex eo, quia unum, quod est principium numeri, magis & pluries se applicat ad ducenta, quam ad duo. Ita & in præfenti.

INSTAT 1. Ripalda. Ipse Aristoteles, ex majori satisfaciens dignitate, arguit dignitatem satisfactionis. Ergo idem dicendum de actione meritoria.

RESPONDETUR. Aristotelem loqui de satisfaciens, cujus dignitas non suscipit magis vel minus, in sui applicatione ad dignificandum.

INSTAT 2. Scriptura significat, cariora esse Deo, quæ sancti majores Deo offerunt.

RESPONDETUR. Quia supponuntur ex tota latitudine, & majori habitus intentione, Sancti illi operari.

INSTAT 3. Quia hoc videtur esse damnatum in B.ajo.

RESPONDETUR quod non. Sed hoc damnatum, quod docuerit, infinitum esse valorem obedientiæ Christi, & humilitatis, non autem justitiæ & temperantiæ, quod nos non docemus. Unde hæc major, Personæ operantis sublimitas, in opere bono, non auget rationem meriti, nisi quantum auget rationem virtutis & boni, in tantum damnatur, quatenus extenditur, utpote universalis, etiam ad Christum; quod nos non docemus.

OBJICIT 6. idem. Opera bonitatis finitæ, in Christo sunt meriti infiniti, quia procedunt à gratia infinita; Ergo illa merita sunt majora, quæ procedunt à majori gratia.

RESPONDETUR. Negando, ex eo illa merita esse infinita; sed quia dignificantur à Persona infinita, quæ non potest se magis vel minus applicare, ad dignificandum.

INSTAT 1. Licet voluntas posset limitare concursum efficientem habitus, non potest tamen formalem; Ergo major gratia magis dignificat opus.

RESPONDETUR. Non posse quidem limitare voluntatem concursum formalem; sed nego,

concursum formalem esse dignificativum præcisè; quod etiam agnoscit Ripalda, n. 34.

INSTAT 2. Si res sit, de influxu quasi activo gratiæ, nec hypostasis VERBI, nec gratia, influunt immediatè in opera virtutum, sed mediis virtutibus; & in hoc pares sunt, gratia & hypostasis; si autem sit influxus alius, tunc gratia præstat illum secundum se totam.

RESPONDETUR. Præstat quidem, secundum se totam, quia verificatur hæc propositio: hoc opus licet parvum, & licet non intense factum, proficitur ab homine dignificato gratiâ magnâ; sed non in ordine, ad dignificandum moraliter opus: quia hæc dignificatio habetur à majori applicatione gratiæ, quam facit medio habitu, vel magis cooperando actuali auxilio.

INSTAT 3. Justus ut quatuor eliciat actum intensum ut octo, & justus ut octo eliciat actum in eadem intentione, actus elicitus à justo ut octo erit magis meritorius, quam actus elicitus à justo ut quatuor.

RESPONDETUR. Negando, præcisè plus mereri illum justum, licet ratione aliorum antecedentium meritorum, quibus acquisivit gratiam ut octo, magis sit præmiandus.

OBJICIT 7. idem. Parentibus & amicis, gratiora sunt obsequia filii, & amici, quam servi, & apud Rempub. opera nobilis quam ignobilis, & apud Deum opera magis sancti.

RESPONDETUR. Quoad priores duos, non esse universaliter antecedens verum; si enim patri porrigat cingulum filius, & servus faciat emolumentum millionis, melius est obsequium servi: idemque dicendum de obsequio nobilis, comparato ad obsequium ignobilis; forteque dignitas, in his moralibus, habet se indivisibiliter, hinc non mirum si aliter se habeat, quam se habeant opera sancti, licet, in his ipsis moralibus, aliunde hæc dignitas æquari possit.

DIFFICULTAS IV.

Comparatur infinitudo meritorum Theandricorum cum infinitate peccati.

Comparationes aliquot institui possunt.

Punctum Difficultatis 1.

Instituitur Comparatio cum Peccatis quæ dantur.

QUÆRITUR. An sit altioris ordinis infinitudo operum Christi, quam peccati?

ASSERO 1. Altioris ordinis esse infinitatem meritorum Christi, quam peccati. Est assertum contra Medinam, & contra eos, qui dignitatem satisfactioni Christi ex præcisa acceptatione Dei tribuunt, est autem Suarii hæc dis. 4. Sect. 3. & Amici dis. 6. Sect. 1.

RATIO: Autoritas S. Pauli ad Rom. 5. Non sicut

*h 3